۱ پادگان‌های نظامی

اندیمشک به دلیل موقعیت استراتژیک از جمله خط راه‌آهن و شوسه و سد دز و... توسط پادگان‌های مختلفی همچون نگینی محافظت می‌شد و در طول جنگ تحمیلی به مرور بر تعداد پادگان‌های آن افزوده شد. این پادگان‌ها مقر لشکرها و

۱

دوکوهه ابتدا مقر تیپ ۷ ولیعصر(عج) خوزستان بود و بعد از مدتی مقر مشترک تیپ های ۲۷ محمدرسول الله(ص)، ۱۷ علی بن ابی طالب(ع)، ۸ نجف اشرف، تیپ زرهی ۲۰ رمضا، ۴۱ ثارالله(ع) و ۵۷ حضرت ابالفضل(ع) شد و فرماندهی آن به عهده حاج احمد متوسلیان بود.

۲

۳. پادگان قدس

این پادگان محل آموزش و سازماندهی رزمندگان اندیمشک بود.

۴. پادگان کلهر

این پادگان مقر نیروهای لشکر ۱۰ سیدالشهدا کرج بود.

۲ ۵. پادگان الحدید

این پادگان در سال ۱۳۶۲ در اندیمشک با مساحت ۵۰۰ هکتار احداث شد و در اختیار لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله قرار داشت.

پادگان زین‌الدین

این پادگان در سال ۱۳۶۴ در اندیمشک با مساحت ۸۰۵ هکتار احداث شد و مرکز آموزش و استقرار لشکر ۱۷ علی‌بن‌ابی‌طالب علیه‌السلام و نیروهای استان قم و مرکزی بود.

۷. پادگان امام رضا علیه‌السلام

این پادگان در سال ۱۳۶۴ در اندیمشک با مساحت ۲۰۰ هکتار احداث شد و مقر لشکر امام رضا علیه‌السلام جهت استقرار نیروهای استان خراسان بود.

این پادگان در سال ۱۳۶۵ در اندیمشک احداث و در اختیار مقر نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (گروه جنگ نوین) قرار گرفت.

۹. پادگان پنج نصر

این مرکز مقر پشتیبانی نیروهای اعزامی از استان خراسان بود که در شهرستان اندیمشک قرار داشت.

۱۰. پادگان ثارالله

این پادگان مقر استقرار رزمندگان استان کرمان در اندیمشک بود.

۱۱. پادگان شهید مصطفی خمینی

این پادگان محل آموزش رزمندگان لشکر ولی‌عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه بود.

۳ ۱۲. پادگان غفوریان

این پادگان با مساحت بیش از ۲۰۰ هکتار در اندیمشک احداث ش.د.

۱۳. پادگان شفیع‌خانی

این پادگان مقر لشکر ۵۷ حضرت ابوالفضل علیه‌السلام سپاه پاسداران استان لرستان بود.

۱۴. پادگان کرخه و اردوگاه نظامی

این پادگان محل آموزش و استقرار نیروهای لشکر۷ زرهی ولی‌عصر خوزستان و نیروهای مردمی و بسیجی اعزامی به جبهه‌ها بود.

۱۵. پادگان رستگار

. پادگان سفینه النجاه سد دز

این پادگان مرکز آموزش نیروهای آبی-خاکی بود و در اختیار سپاه پاسداران استان‌های فارس و لرستان قرار داشت.

۱۷. پادگان شهید جعفرزاده

این پادگاه در اختیار رزمندگان لشکر۲۵ کربلا استان مازندران قرار داشت.

۱۸. سایت یکم موشکی

این سایت در ابتدای جاده اندیمشک-دهلران واقع شده است.

۱۹. قرارگاه تاکتیکی حنین

این قرارگاه وظیفه پوشش جبهه‌های میانی و سازماندهی و هدایت به این جبهه‌ها را بر عهده داشت.

مقر این لشکر از ابتدای جنگ تا عملیات فتح‌المبین اطراف پل کرخه و آبادی‌های اندیمشک که بین رودخانه کرخه و بالارود قرار داشتند، بود. از جمله توپخانه میان‌برد آن اطراف آبادی بنوار و علی‌آباد، توپخانه دوربرد آن در سبزآب و دوبندار، توپخانه نزدیک زن آن بین شهرک آزادی و شهرک مدنی و مقر نیروهای پیاده آن در شهرک مدنی و پایی آباد قرار داشتند.

۴ ۲۲. پلاژ چم‌گلک

منطقهٔ پلاژ در شرق اندیمشک و ساحل رود دز قرار دارد و شامل دو پلاژ تفریحی می باشد. پلاژ جنوبی پس از انقلاب، در اختیار سپاه اندیمشک قرار گرفت و برای آموزش سکانداری و آرایش قایق ها تعیین شد و پلاژ شمالی برای آموزش غواصی گروهان های غواص لشکر۷ ولیعصر(عج) از گردان های حمزه سیدالشهدا(ع)، گردان عمار، گردان بلال و... تعیین گردید. این پلاژ محل آموزش رزمنده‌ها از جمله

پلاژ دز یکی از مهمترین مراکز آموزش آبی در زمان جنگ بود. بهترین منطقه‌ای که برای آموزش غواص‌ها می‌شد در نظر گرفت به این لحاظ که هم نزدیک به مناطق عملیاتی بود و هم عمق آب و شرایط آب و هوایی و از لحاظ شکل ظاهری رودخانه و پیچ و خم‌هایش شباهت زیادی به اروند داشت. این پلاژ محل آموزش

۵ ۲۴. پایانه نظامی

پایانه نظامی اندیمشک زمان جنگ جهانی دوم در نزدیک راه‌آهن ساخته شد. نقل و انتقال پایانه نظامی به غرب کرخه به دلیل آنکه پل نادری توان عبور ماشین‌های سنگین نظامی را نداشت تا زمان احداث پل شناور در فاصله پایین‌تر از پل نادری همراه با مشکل بود و عبور ادوات سنگین پایانه نظامی به آن سوی رودخانه کرخه با مشکلات فراوانی برای نیروهای آن همراه بود. به همین دلیل در طول جنگ تحمیلی با وجود اینکه این پایانه بارها مورد حمله قرار گرفت یکی از مهمترین پایانه‌ها برای انتقال نیرو

زدن ادوات نیز شبانه انجام می‌شد. علاوه بر حمل و نقل ادوات سنگین این پایانه به کلیه یگان‌ها نیز خدمات حمل و نقل ارا ه می‌داد.

ایست بازرسی دوکوهه

بعد از پیروزی انقلاب، عراق برای جنگیدن با ایران آماده می‌شد. تشکیل خلق عرب و بمب‌گذاری و خرابی‌ها در پالایشگاه‌های نفت و نقاط مهم خوزستان حرکت ضد انقلابی زیر سایه دفاع از ملیت عرب در خوزستان بود. برای تقویت خلق عرب منافقین از سایر مرزهای ایران اسلحه و مهمات به جنوب می‌آوردند یا اسلحه‌هایی که به صورت قاچاق از مرز وارد می‌شد به سایر نقاط کشور می‌بردند. نیروهای حزب‌الهی اندیمشک زیر نظر کمیته انقلاب اسلامی برای جلوگیری از قاچاق سلحه و... دو ایست-بازرسی در

به شهر وارد یا خارج می‌شدند را بازرسی می‌کردند.

مساجد و حسینیه‌های در مسیر رزمندگان و محل اسکان‌شان

مساجد اندیمشک در زمان جنگ تحمیلی علاوه بر نقش عبادی-سیاسی‌شان به محلی برای اعزام نیرو به جبهه و پشتیبانی از جبهه‌ها تبدیل شده بودند. بسیاری از کمک‌های مردمی از طریق مساجد جمع‌آوری و به جبهه‌ها اعزام می‌شد. از طرفی چون اندیمشک محل عبور و مرور رزمنده‌ها بود از مساجد برای اسکان آن‌ها و استراحت و پذیرایی‌شان

از مهمترین مساجدی که در طول جنگ تحمیلی نقش به سزایی داشتند می‌توان به مسجد صاحب‌الزمان بیدروبه، مسجد امام حسین، مسجد شهید سید مصطفی خمینی

۶ سپاه بخش الوار

روستای بیدروبه از توابع شهرستان اندیمشک است و سپاه بیدروبه بعد از پیروزی انقلاب تشکیل شد. روستاهای بیدروبه، تله‌زنگ، مازو، سرخکان، حسینیه، کلگ‌دره و قلعه‌رزه در بخش الوارگرمسیری اندیمشک زیر نظر این نهاد بودند. با شروع جنگ تحمیلی کارهای اعزام نیرو، جمع‌آوری کمک‌های مردمی و پشتیبانی از جنگ در این منطقه را انجام می‌داد. نیروهای سپاه برای تأمین تدارکات و پشتیبانی جنگ، دامداری بزرگی در روستای بیدروبه راه‌اندازی کردند و دام‌های اهدایی مردم به جبهه

از دیگر فعالیت‌های سپاه بیدروبه راه‌اندازی بلوک‌زنی برای سنگرسازی بود. بلوک‌ها را با کامیون برای جبهۀ کرخه و گردان حمزه می‌فرستاد. همچنین برای روستاهای اطراف با این بلوک‌ها پایگاه بسیج می‌ساختند.

علاوه بر این نیروهای سپاه بیدروبه با پول‌های اهدایی مردم بخش الوار گرمسیری تعدادی ماشین نیسان و بیست موتورسیکلت برای رزمنده‌ها تهیه کردند و در قسمتی از ساختمان سپاه بیدروبه درمانگاهی برای درمان رایگان خانواده‌های رزمنده‌ها راه

۷ مهندسی رزمی جنگ جهاد

نیمه شهریور سال ۵۹ زمانی که هنوز جنگ رسما شروع نشده بود، دو نفر از جهادگران اندیمشک، دو دستگاه لودر را با تریلی به خرمشهر بردند و از فرمانداری خرمشهر به لشکر ۹۲ زرهی در پاسگاه مرزی شلمچه معرفی شدند. در آنجا اولین سنگرها و خاکریزهای جنگ را با خلاقیت و بر اساس تجربیات خودشان برای نیروها و ادوات جنگی لشکر ساختند. همین فعالیت خودجوش زمینه‌ای شد برای تشکیل اولین ستاد پشتیبانی مهندسی رزمی جنگ جهاد کشور در اندیمشک. این ستاد

جهادگران ستاد مهندسی با ورود لشکر۲۱ حمزه ارتش به دوکوهه در مهرماه ۵۹، با فرماندهی لشکر ارتباط گرفتند و شروع به ساخت مقر فرماندهی، سنگر و خاکریز برای لشکر کردند و لشکر را در منطقه مستقر کردند. فرماندهی مهندسی رزمی چندین محور عملیاتی در عملیات‌های ثامن‌الا مه و فتح‌المبین و بیت‌المقدس

۸ اداره مخابرات

با شروع جنگ تحمیلی با توجه به نیاز شدید مردم به ارتباطات، اداره مخابرات اندیمشک تعداد تلفن‌های ثابت خانگی را در مدت کوتاهی از دو هزار و پانصد اشتراک به پنج هزار اشتراک رساند. چون تنها راه تماس رزمنده‌ها تلفن ثابت بود. برای مجروحینی که در بیمارستان بستری بودند و نمی‌توانستند برای تماس به مخابرات

اداره پست

رساندن نامه رزمنده‌ها به خانواده‌ها و بالعکس کار مهمی در زمان جنگ به حساب می‌آمد چرا که دلگرمی رزمنده‌ها را چند برابر می‌کرد. تنها اداره پستی که نیروهایش حاضر شدند در مناطق عملیاتی بمانند و به صورت شبانه‌روز فعالیت کنند، اداره پست اندیمشک بود. اداره پست اندیمشک با برپا کردن یک چادر پستی در تنگه ابوغریب عملاً پست را به آن منطقه بردند. پستچی‌های اداره پست اندیمشک به صورت شیفتی ده روز در تنگه ابوغریب مستقر می‌شدند و کار تحویل گرفتن نامه

تمام می‌شد، بلافاصله به پست داخل شهر می‌رفتند و نامه‌های درون شهری را به خانواده‌هامی‌رساندند.

اداره راه‌آهن

به خاطر شرایط کوهستانی منطقه تنها راه ارتباطی مناطق بالادست با قسمت‌های جنوبی استان خوزستان از طریق راه‌آهن و جاده شوسه‌ای بود که از اندیمشک می گذشت. با شروع جنگ تحمیلی اهمیت این شهر کوچک وقتی بیشتر به چشم

به دلیل گنجایش کم وسایل نقلیه و در تیررس بودن جاده شوسه، استفاده از آن غیرممکن شد و عملاً تنها وسیله برای حمل نیرو، مهمات، ادوات و تجهیزات سنگین نظامی خط راه‌آهن بود. راه‌آهن برای حرکت هر قطاری مقررات خاص خودش را داشت. پرسنل زحمت‌کش راه‌آهن اندیمشک با وجود اینکه هر روز زیر حملات موشکی و بمباران دشمن بودند و در طی این حملات تعداد زیادی از کارکنان راه‌آهن و خانواده‌های آن‌ها به شهادت رسیدند، حتی یک روز هم کار را تعطیل نکردند و به

راه‌آهن اندیمشک نه فقط در بخش حمل و نقل نقش ویژه‌ای داشته و دارد بلکه در قسمت‌های مختلف جریه اعم از تراشکاری، جوشکاری، نقاشی، تعمیرات دیزل و... نیز همیشه پیشتاز و فعال بوده و بخش اعظمی از مشکلات ریلی را برطرف می‌کرد.

۹ بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها

بیمارستان شهید بهشتی

در ابتدای جنگ تحمیلی بیمارستان شهید بهشتی، تنها بیمارستان شهرستان اندیمشک بود. با شروع جنگ تحمیلی و بمباران وحشیانهٔ مناطق مختلف اندیمشک، بیمارستان شهید بهشتی نقش بسزایی را در خدمت‌رسانی به مجروحین ایفا کرد.

مردم انقلابی و مؤمن اندیمشک تمام امور بیمارستان، از امدادگری و پرستاری تا نظافت را انجام می‌دادند. یکی از نکات درخور توجه تشکیل صف‌های طولانی بیرون بیمارستان، توسط مردم جنگ‌زده اندیمشک برای اهدای خون به مجروحین بود. این بیمارستان، بارها مورد هجوم نیروهای بعث عراق قرار گرفت و در اثر این

۱۰ بیمارستان شهید کلانتری

تابستان سال ۶۰ زمانی که عراق تا ۱۵ کیلومتری اندیمشک پیشروی کرده بود، حمزه تدین‌منش از اعضای بهداری سپاه اندیمشک ایدهٔ استفاده از بهداری شرکت تراورس بتنی اندیمشک را به عنوان بیمارستان به دکتر محمدعلی رهنمون، مسئول وقت بهداری قرارگاه کربلا، داد. دکتر رهنمون پس از بازدید، سریعاً دستور تجهیز مکان را داد. بلافاصله سپاه اندیمشک به نیروهای خود در بهداری مستضعفین برای آماده کردن فضا فراخوان داد. بیمارستان شهید کلانتری به دلیل نزدیکی به منطقه

و درمانی با بهترین کیفیت تجهیز شد. با آغاز به کار بیمارستان، پیش از شروع عملیات فتح‌المبین مجروحین زیادی برای درمان به این بیمارستان منتقل می